

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2018)0242

Reagiranje na predstavke o rješavanju pitanja nesigurnosti zaposlenja i zloupotrebe ugovora na određeno vrijeme

Rezolucija Europskog parlamenta od 31. svibnja 2018. o reagiranju na predstavke o rješavanju pitanja nesigurnosti zaposlenja i zloupotrebe ugovora na određeno vrijeme (2018/2600(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 153. stavak 1. točke (a) i (b), članak 155. stavak 1. i članak 352. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članke 4. i 30. Europske socijalne povelje i članke 31. i 32. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir mjere protiv diskriminacije i zloupotrebe iz Direktive Vijeća 97/81/EZ od 15. prosinca 1997. o Okvirnom sporazumu o radu s nepunim radnim vremenom koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC – Prilog: Okvirni sporazum o radu s nepunim radnim vremenom¹ (Direktiva o radu s nepunim radnim vremenom),
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 1999/70/EZ od 28. lipnja 1999. o Okvirnom sporazumu o radu na određeno vrijeme koji su sklopili ETUC, UNICE i CEEP² (Direktiva o radu na određeno vrijeme),
- uzimajući u obzir Direktivu 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena³ (Direktiva o radnom vremenu),
- uzimajući u obzir Direktivu 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o radu preko poduzeća za privremeno zapošljavanje⁴,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o osnivanju Europskog radničkog vijeća ili uvođenju postupka koji obuhvaća poduzeća i skupine poduzeća na razini Zajednice radi obavješćivanja i savjetovanja

¹ SL L 14, 20.1.1998., str. 9.

² SL L 175, 10.7.1999., str. 43.

³ SL L 299, 18.11.2003., str. 9.

⁴ SL L 327, 5.12.2008., str. 9.

radnika¹ (Direktiva o Europskom radničkom vijeću),

- uzimajući u obzir Konvenciju br. 98 Međunarodne organizacije rada o primjeni načela o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje te Konvenciju br. 175 o radu s nepunim radnim vremenom,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. srpnja 2017. o uvjetima rada i nesigurnosti radnih mjesta²,
- uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Privremeni ugovori, nesigurnost zaposlenja, temeljna prava radnika i radno pravo EU-a”, koju je u studenom 2017. objavila Glavna uprava za unutarnju politiku³,
- uzimajući u obzir brojne predstavke o kršenju Direktive o radu na određeno vrijeme u javnom sektoru⁴, o nesigurnim radnim uvjetima radnika zaposlenih na temelju ugovora bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati u privatnom sektoru⁵, o sindikalnom zastupanju i razlikama u sustavima socijalnog osiguranja⁶ i o protivljenju sve većoj upotrebi privremenih ugovora⁷,
- uzimajući u obzir nove prijedloge Komisije koji se odnose na Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Europskog nadzornog tijela za rad (COM(2018)0131) i na preporuku Vijeća o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti (COM(2018)0132),
- uzimajući u obzir ishod rasprave koju je 22. studenoga 2017. organizirao Odbor za predstavke na temu „Zaštita prava radnika na privremenim ili nesigurnim radnim mjestima, na temelju primljenih predstavki”,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 91/533/EEZ od 14. listopada 1991. o obvezi poslodavca da obavijesti radnike o uvjetima koji se primjenjuju na ugovor o radu ili radni odnos⁸,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji, kojom se stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 91/533/EEZ od 14. (COM(2017)0797),
- uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji pod nazivom „Reagiranje na predstavke o rješavanju pitanja nesigurnosti zaposlenja i zloupotrebe ugovora na određeno vrijeme” (O-000054/2018 – B8-0022/2018),
- uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za predstavke,

¹ SL L 122, 16.5.2009., str. 28.

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0290.

³ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596823/IPOL_STU\(2017\)596823_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596823/IPOL_STU(2017)596823_EN.pdf)

⁴ 0389/2015, 1328/2015, 0044/2016, 0988/2016, 1108/2016, 1202/2016, 1310/2016, 0188/2017, 0268/2017, 0283/2017, 0640/2017, 0701/2017

⁵ 0019/2016, 0020/2016, 0021/2016, 0099/2017, 1162/2017

⁶ 0019/2016, 0442/2017

⁷ 1043/2017

⁸ SL L 288, 18.10.1991., str. 32.

- uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se u posljednjih 15 godina u EU-u povećao broj radnika s ugovorima na određeno vrijeme i ugovorima na nepuno radno vrijeme kao rezultat provedbe politika štednje i ograničavanja prava radnika, što je dovelo do veće nesigurnosti i nestabilnosti radne snage; budući da su potrebne djelotvorne politike kako bi se obuhvatili različiti oblici zapošljavanja i kako bi se radnici zaštitili na odgovarajući način;
- B. budući da su nesigurni radni uvjeti posljedica velikih propusta u učinkovitoj zaštiti prava radnika na različitim razinama regulacije, uključujući primarno i sekundarno pravo EU-a i prava država članica; budući da bi se predstavke koje se odnose na različite oblike zapošljavanja trebale razmatrati na način da se u potpunosti vodi računa o nacionalnom zakonodavstvu predmetne države članice iz koje potječu, kao i o relevantnom pravu EU-a; budući da se socijalna i radna politika EU-a temelji na načelu supsidijarnosti;
- C. budući da je mjere u području politike potrebno prilagoditi kako bi se u obzir uzela činjenica da je nesigurnost dinamičan aspekt koji utječe na sve osobne radne odnose; budući da se protiv nesigurnog rada treba boriti putem integriranog paketa politika koji obuhvaća više razina i kojim se promiču uključivi i učinkoviti standardi rada kao i djelotvorne mjere kojima se osigurava poštovanje načela jednakosti;
- D. budući da bi se cilj učinkovite borbe protiv nepoštenih praksi zapošljavanja koje rezultiraju nesigurnošću trebao ostvarivati i na temelju Programa za dostojanstven rad Međunarodne organizacije rada, u kojem se razmatra otvaranje radnih mjesta, prava na radnom mjestu, socijalna zaštita i socijalni dijalog, uz rodnu ravnopravnost kao međusektorski cilj;
- E. budući da podaci Eurostata i Eurofounda o nesvojevoljnom radu na određeno vrijeme, razlikama u rodu i dobi kod privremenog rada te o podzaposlenosti velikog udjela radnika koji rade na nepuno radno vrijeme pokazuju sve veću prisutnost nestandardnih, atipičnih oblika zapošljavanja; budući da podaci o nezaposlenosti prema rodu i dobi pokazuju najniže stope od 2009.;
- F. budući da se u više država članica tijekom godina bilježi znatan porast atipičnih i privremenih ugovora o radu i u javnom i u privatnom sektoru, i to u pravnom kontekstu u kojemu se zloupotreba ugovora o radu na određeno vrijeme ne može na odgovarajući način niti spriječiti niti kazniti zbog nedostatka učinkovitih i razmjernih pravnih sredstava; budući da se time ugrožava integritet europskog radnog zakonodavstva i sudska praksa Suda Europske unije;
- G. budući da postoji sveobuhvatan okvir zakonodavstva EU-a kojim bi se trebao ograničiti rizik od nesigurnosti određenih vrsta radnih odnosa, poput Direktive o ugovorima na određeno vrijeme, Direktive o radu s nepunim radnim vremenom, Direktive o privremenom radu, Direktive o radnom vremenu, Direktive o jednakom postupanju pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, Direktive o jednakom postupanju prema osobama i Direktive o jednakim mogućnostima i jednakom postupanju;
- H. budući da Komisija dosta kasni u obradi prekršajnih postupaka koji se odnose na slučajeve u kojima su neke države članice prekršile radno zakonodavstvo EU-a time što su dozvolile da se godinama zloupotrebljavaju ugovori na određeno vrijeme i krše prava

radnika;

- I. budući da su najnovije informacije u vezi s predstavkama o zloupotrebi ugovora na određeno vrijeme u javnom sektoru ukazale na položaj nekih privremenih radnika koje su javna tijela za koja su radila otpustila nakon odluka prema kojima su ti radnici priznati kao žrtve zloupotrebe ugovora na određeno vrijeme, čime je prekršena Direktiva 1999/70/EZ o Okvirnom sporazumu o radu na određeno vrijeme koji su sklopili ETUC, UNICE i CEEP;
 - J. budući da se radni uvjeti razlikuju od jedne države članice do druge jer svaka ima svoje vlastito posebno zakonodavstvo o ugovorima o radu;
 - K. budući da su Odboru za predstavke predloženi čvrsti dokazi o sve većem broju slučajeva nesigurnih radnih mjesta;
 - L. budući da se radnici zaposleni na temelju ugovora bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati u skladu sa zakonodavstvom Unije moraju smatrati radnicima jer rade pod vodstvom druge osobe i primaju plaću za taj rad te se stoga na njih mora primjenjivati socijalno zakonodavstvo EU-a;
 - M. budući da nesigurno zaposlenje, uključujući i ugovore bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati, rezultira neodgovarajućim pristupom socijalnoj zaštiti i ugrožava pravo na kolektivno pregovaranje, posebno u pogledu naknada i zaštite od nepoštenog otpuštanja, te negativno utječe na razvoj karijere i osposobljavanje; budući da nesigurno zaposlenje dovodi do nesigurnosti života općenito;
 - N. budući da su žene te koje češće rade na ugovore na određeno vrijeme ili na ugovore s vremenskim ograničenjem ili niskim plaćama i da su stoga izloženije nesigurnosti zbog diskriminacije na tržištu rada, čime se usporava napredak u borbi protiv razlika u plaćama i mirovinama između rodova i u iskorjenjivanju tih razlika;
1. nesigurnim zaposlenjem smatra zaposlenje koje je posljedica, među ostalim, zloupotrebe ugovora o privremenom radu kojim se krše međunarodni standardi u području uvjeta rada, prava radnika i zakonodavstva EU-a; naglašava da nesigurno zaposlenje podrazumijeva veću izloženost socijalno-gospodarskoj ugroženosti, manjak sredstava za dostojanstven život i neodgovarajuću socijalnu zaštitu;
 2. ističe da je važno razlikovati atipičan rad i postojanje nesigurnog zaposlenja; naglašava da se riječi „atipičan” i „nesiguran” ne mogu koristiti kao sinonimi;
 3. upoznat je s rezolucijom Parlamenta od 4. srpnja 2017. o uvjetima rada i nesigurnosti radnih mjesta kao i s primljenim predstavkama te ističe da rizik od nesigurnosti ovisi o vrsti ugovora, ali i o sljedećim faktorima;
 - mala ili nikakva sigurnost radnog mjesta zbog privremene prirode posla, kao na primjer u okviru neželjenih i često marginalnih ugovora na nepuno radno vrijeme te, u nekim državama članicama, nejasnog radnog vremena i obveza koje se mijenjaju zbog rada prema potrebi;
 - rudimentarna zaštita od otkaza i nedostatak odgovarajuće socijalne zaštite u slučaju otkaza;

- plaća koja nije dostatna za osiguranje primjerenog životnog standarda;
 - nikakva ili ograničena prava i pogodnosti u okviru socijalne zaštite;
 - nikakva ili ograničena zaštita od svih oblika diskriminacije;
 - nikakve ili ograničene mogućnosti za napredovanje na tržištu rada ili za razvoj karijere i usavršavanje;
 - niska razina kolektivnih prava i ograničena prava na kolektivnu zastupljenost;
 - radno okruženje koje ne ispunjava minimalne zdravstvene i sigurnosne standarde;
4. poziva Komisiju i države članice da se bore protiv nesigurnog zaposlenja, koje pretpostavljaju primjerice ugovori bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati, tako što će se pobrinuti da se osmisle novi instrumenti i da se zajamči dosljedno poštovanje sudske prakse Suda Europske unije kao i konkretna provedba zakonodavstva EU-a i nacionalnog zakonodavstva na nacionalnoj razini kako bi se riješili problemi nedostatka dostojanstvenih radnih mjesta i primijenio pristup koji se temelji na poštovanju prava; traži od Komisije i od država članica da surađuju sa svim socijalnim partnerima, posebno sindikatima, i svim relevantnim dionicima te da promiču kvalitetna, sigurna i dobro plaćena radna mjesta kako bi se, među ostalim, poboljšali inspektorati rada;
 5. apelira na Komisiju da poduzme hitne zakonodavne korake kojima će se uhvatiti u koštac s praksama zapošljavanja koje dovode do nesigurnosti;
 6. traži od Komisije da uloži veće napore i uhvati se u koštac sa svim primjerima zloupotrebe i zakonskim rupama kako bi iskorijenila nepoštene uvjete u ugovorima o radu; upoznat je s novim prijedlogom direktive o transparentnim i predvidivim uvjetima rada, čiji je cilj uspostaviti nova prava za sve radnike, posebno kako bi se poboljšali radni uvjeti zaposlenih na koje se odnose novi oblici zapošljavanja i nestandardno zapošljavanje te kako bi se smanjilo opterećenje poslodavaca i sačuvala prilagodljivost tržišta rada;
 7. posebno pozdravlja odredbe o pravu na traženje dodatnih radnih mjesta, uz zabranu klauzule o isključivosti i ograničenje klauzula o nespojivosti dužnosti, kao i odredbe o pravu na obaviještenost o datumu početka rada u razumnom roku prije tog datuma;
 8. ističe da se Direktiva o radnom vremenu može i mora primjenjivati na radnike zaposlene na temelju ugovora bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati te da se time na njih odnose i pravila o minimalnom vremenu odmora i najduljem radnom vremenu;
 9. poziva države članice da pri utvrđivanju radnog odnosa vode računa o pokazateljima Međunarodne organizacije rada kao instrumentu za rješavanje problema nedostatka zaštite koja je karakteristična za nesigurno zaposlenje;
 10. smatra da je pristup socijalnoj zaštiti ključan za gospodarsku i socijalnu sigurnost radne snage i za dobro funkcioniranje tržišta rada na kojima se otvaraju radna mjesta i koja ostvaruju održiv rast;
 11. ističe da je nužno osigurati provođenje inspekcija kako bi se zajamčilo da radnici s

privremenim ili fleksibilnim ugovornim odredbama uživaju barem istu razinu zaštite kao svi ostali radnici; smatra da je nužno uložiti ciljne napore kako bi se postojeći instrumenti Međunarodne organizacije rada koristili u posebnoj kampanji protiv nesigurnog rada te da treba pomno razmotriti potrebu za novim obvezujućim instrumentima i pravnim mjerama kojima bi se nesiguran rad ograničio i smanjio, a nesigurni ugovori o radu poslodavcima postali manje zanimljivi;

12. čvrsto je uvjeren da se mora pristupiti sveobuhvatnoj evaluaciji okolnosti produljenja ugovora na određeno vrijeme jer rad koji se zahtijeva od radnika ne udovoljava kriterijima tek privremenog rada, čime se razotkriva zloupotreba i kršenje 5. klauzule Okvirnog sporazuma Direktive 1999/70/EZ;
13. poziva Komisiju i države članice da u potpunosti osiguraju jednake plaće za jednak rad na istom radnom mjestu;
14. ustraje u tome da Komisija i države članice trebaju ocijeniti učinak zakonodavstva koje se odnosi na nesiguran rad na rodnu ravnopravnost; smatra da je potrebno usredotočiti se na razne postojeće mjere u pogledu potreba žena na nesigurnim radnim mjestima kao skupine koja je već sada prekomjerno zastupljena i na koju će ta pojava i dalje prekomjerno utjecati;
15. podsjeća da je premisa na kojoj se temelji Direktiva 1999/70/EZ o Okvirnom sporazumu o ugovorima na određeno vrijeme ta da su ugovori na neodređeno vrijeme opći oblik radnog odnosa, dok su ugovori na određeno vrijeme tek oblik zaposlenja u određenim sektorima nekih zanimanja i aktivnosti;
16. osuđuje produljivanje ugovora na određeno vrijeme čiji je cilj zadovoljiti potrebe koje po svojoj prirodi nisu privremene, već stalne i trajne, jer se time krši Direktiva 1999/70/EZ;
17. prima na znanje da je Sud Europske unije utvrdio da je pretvaranje ugovora na određeno vrijeme u ugovore na neodređeno vrijeme mjera u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz prava EU-a jer se njome sprečava zloupotreba ugovora na određeno vrijeme i posve iskorjenjuju posljedice zloupotrebe¹;
18. naglašava da se pretvaranje ugovora na određeno vrijeme u ugovore na neodređeno vrijeme mora smatrati mjerom kojom se učinkovito sprečava i kažnjava zloupotreba ugovora na određeno vrijeme i u javnom i u privatnom sektoru te da je sve države članice moraju na jasan i dosljedan način uvrstiti u svoje relevantne pravne okvire radnog prava;
19. ističe da pretvaranje ugovora na određeno vrijeme u ugovor na neodređeno vrijeme za radnika koji je žrtva zloupotrebe ugovora na određeno vrijeme, čime se krši Direktiva 1999/70/EZ, ne oslobađa državu članicu od obveze da tu zloupotrebu kazni, što među ostalim uključuje mogućnost da taj radnik dobije naknadu za svu štetu pretrpljenu u prošlosti;
20. naglašava da ako država članica odluči kazniti diskriminaciju ili zloupotrebu koje se

¹ Presuda Suda od 26. studenoga 2014., *Mascolo*, C-22/13, ECLI:EU:C:2014:2401, točka 55.

odnose na privremenog radnika i kojima se krši pravo EU-a na način da radniku dodijeli naknadu, ta naknada u svakom slučaju mora biti primjerena i učinkovita te se njome u cijelosti mora nadoknaditi sva pretrpljena šteta;

21. ističe da se proračunskim razlozima na kojima se temelji izbor socijalne politike države članice ne može opravdati nedostatak učinkovitih mjera čiji je cilj sprečavanje i primjereno kažnjavanje zloupotrebe uzastopnih ugovora na određeno vrijeme; štoviše naglašava da je usvajanje takvih djelotvornih mjera kojima se u potpunosti poštuje pravo EU-a nužno kako bi se poništile posljedice kršenja prava radnika;
22. osuđuje činjenicu da su radnici koje su nadležna pravosudna tijela potvrdila kao žrtve zloupotrebe ugovora na određeno vrijeme, kojom se krši Direktiva 1999/70/EZ, otpušteni; čvrsto je uvjeren da se u slučajevima u kojima je došlo do zloupotrebe uzastopnih ugovora na određeno vrijeme može primijeniti mjera kojom se radnicima nude djelotvorna i istovjetna jamstva zaštite kako bi se zloupotreba primjereno kaznila i kako bi se poništile posljedice kršenja prava EU-a te kako bi se zaštitila radna mjesta radnika koji se nalaze u toj situaciji;
23. poziva državu članicu da poboljšaju standarde rada za nekonvencionalna radna mjesta te da zajamče barem minimalne standarde u pogledu socijalne zaštite, razine minimalne plaće i pristupa osposobljavanju i razvoju;
24. traži od država članica da poduzmu mjere za osiguranje poštovanja te za promicanje i konkretizaciju temeljnih načela i prava na radnom mjestu koja se odnose na zaposlene u neformalnoj ekonomiji te da uvedu odgovarajuće mehanizme ili izmijene postojeće kako bi se zajamčila usklađenost s nacionalnim zakonima i drugim propisima te kako bi se radni odnos priznao i osnažio na način da se njime olakša prijelaz radnika u formalnu ekonomiju;
25. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji te vladama država članica.